

Kansallisen metatietovarannon (yhteisluettelo) tilannekatsaus

Nina Hyvönen

22.11.2011 Linnea2-konsortio

Tavoiteltavat hyödyt

- Luo edellytyksiä kirjastojärjestelmäarkkitehtuurin muutokselle.
- Tehostaa kirjastojen prosesseja, esimerkiksi luettelointia ja kuvailutiedon yhteiskäyttöä ja vähentää näin päällekkäistä työtä.
- Kirjastojen bibliografinen metadata säilytetään yhdessä paikassa (kustannussäästöt, tehokkuus, tietoturva-asiat).

Hankkeen tausta

- Nykyisen yhteisluettelon perusta syntynyt yliopistokirjastojen ja muutaman erikoiskirjaston yhteistyönä
- **1. vaihe 2008-2009**
- LINDAn siirto Voyager-järjestelmästä Aleph-järjestelmään

Hankkeen taustaa

- **2. vaihe 2009-2010**
- Erillisen auktoriteettitietokannan rakentaminen
- FENNICA- kansallisbibliografian integrointi yhteisluetteloon
- Kaukopalveluohjelmiston integrointi yhteisluetteloon (ei toteudu)
- Neuvottelut (OPM) yhteisluettelon katteen laajentamisesta ammattikorkeakoulu- ja yleisiin kirjastoihin

Hankkeen taustaa

- **3. vaihe 2010-2015**
- laajentaminen kattamaan myös muut kirjastosektorit

Nykytilanne

- LINDA- tietokannassa on yliopistokirjastojen, eräiden erikoiskirjastojen ja yhteiskirjastoissa mukana olevien ammattikorkeakoulukirjastojen aineistotiedot sekä eräiden yleisten ja erikoiskirjastojen kausijulkaisu- ja muita tietoja
- <http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/linna2/konsortio/jasenet.html>
- Musiikkiäänitteet ja nuotit rajattu LINDAn ulkopuolelle
- Seuraava askel LINDAsta → ”Melinda”

Hankkeen tilannekatsaus

- Syksyllä 2010 OKM myönsi rahoituksen **yleisten kirjastojen** Aleph-lisenssin hankkimiseen ja yhteistietokannan laajentumisesta aiheutuvaan työhön
- Valmistelutyö aloitettu 2011, rekrytoinnit keväällä 2011, yleisten kirjastojen tietojärjestelmäasiantuntijana aloitti Terhi Mikkola 1.6.2011
- Mukaan kaikki aineistot, myös musiikki
- Pilottikirjastojen valinta sidoksissa formaattimuutokseen -> siirtyy vuoden 2012 puolelle, Tampere jo lupautunut, heillä käytössä MARC 21
- Ammattikorkeakoulukirjastojen mukaantulosta neuvoteltu OKM:n kanssa syksyllä 2011 -> vihreää valoa, mutta lopullinen päätös puuttuu

FENNICAn integrointi metatietovarantoon

- FENNICA-selvitys, valmis Q2/2011 (Terhi Mikkola)
- FENNICAn kuvailu (luettelointi, sisällönkuvailu), auktoriteettivalvonta ja ennakkotietojen vastaanotto voidaan aloittaa yhteisluettelossa tarvittavan valmistelutyön ja yhteistyökumppaneiden kanssa käytyjen neuvottelujen jälkeen.
- Muut FENNICAssa tehtävät toiminnot, kuten vapaakappaleiden vastaanotto ja aineiston saapumisvalvonta, tilastointi sekä tietueiden poiminta tehdään edelleen Voyager-FENNICAssa
- Uuden kirjastojärjestelmän valinnan yhteydessä tietokantojen suhteet käsitellään uudelleen.

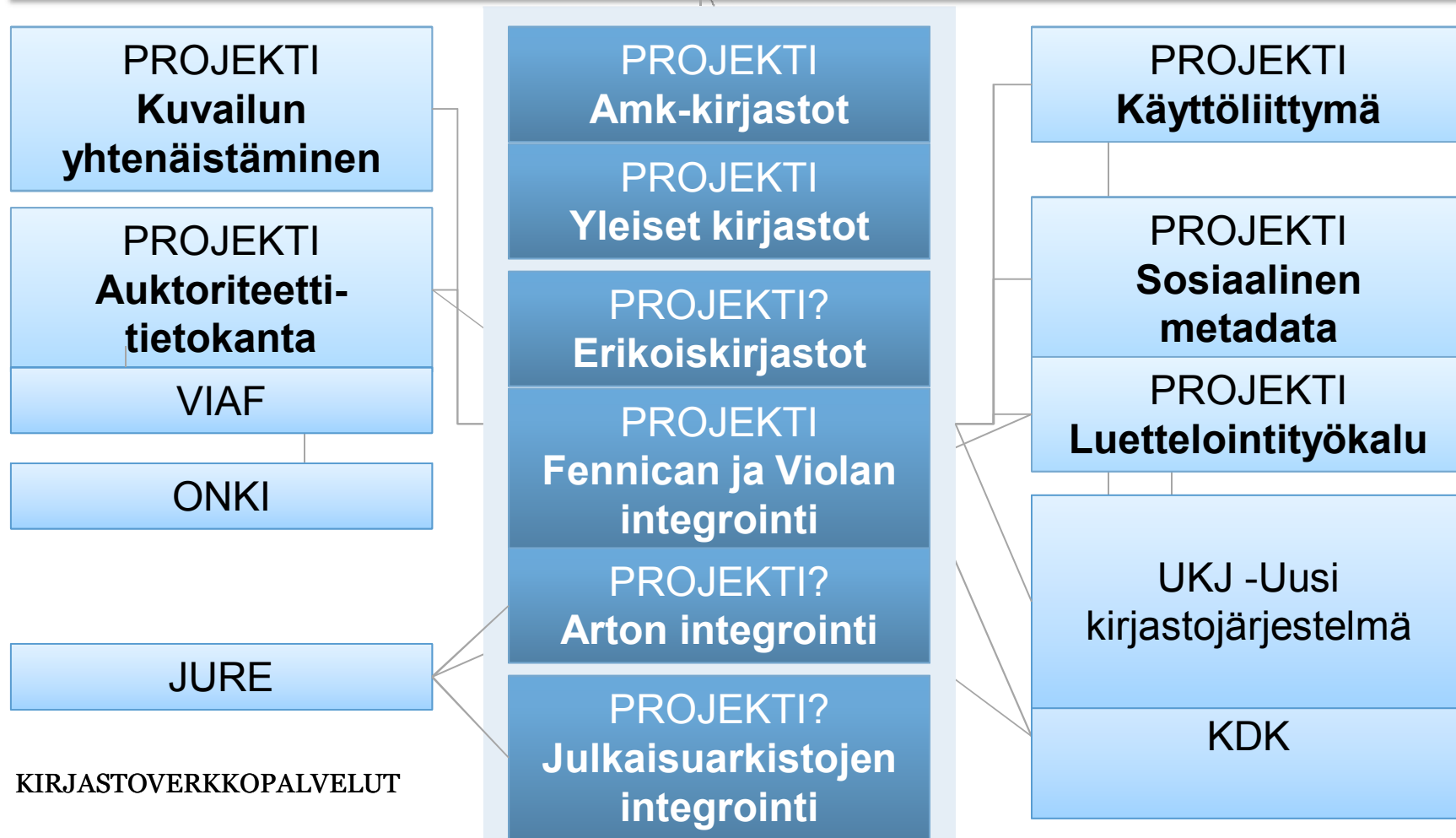
BTJ ja Kirjavälitys- kytkennät

- BTJ tuottaa noin puolet FENNICA- tietueista vuodessa.
- Jatkossa BTJ siirtyy käyttämään Alephia ja tekee siis FENNICA-luetteloinnin suoraan yhteisluetteloon
- BTJ sopimusneuvottelut FENNICAn osalta kesällä 2011 ja KVP:n osalta valmistelussa
- Kirjavälitys tuottaa ennakkotietueita ja rikasteita (sisällysluetteloita, kansitekstejä, kansikuvia) FENNICAan, jatkossa käyttöön Aleph-ympäristö

Auktoriteettitietokanta

- Asteri-testikanta
- Haasteita: monikieliset nimet (suomi/ruotsi), musiikin tekijät (säv., san., sov. jne)
- Kansainvälinen VIAF- yhteistyö alkamassa, vaatii valmiin auktoriteettitietokannan
- Jokainen maa tuottaa omat auktoriteettitietueensa, jotka viedään VIAFiin
- Vielä selvitettäviä ja testattavia asioita paljon -> resurssitarve

KANSALLINEN METATIETOVARANTO -HANKE

Yleisten kirjastojen projekti

- Syksyllä 2010 OKM myönsi rahoituksen **yleisten kirjastojen** Aleph-lisenssin hankkimiseen ja yhteistietokannan laajentumisesta aiheutuvaan työhön
- Valmistelutyö aloitettu 2011, rekrytoinnit keväällä 2011, yleisten kirjastojen tietojärjestelmäasiantuntijana aloitti Terhi Mikkola 1.6.2011
- Pilottikirjastojen valinta sidoksissa formaattimuutokseen -> siirtyy vuoden 2012 puolelle, Tampere jo lupautunut, heillä käytössä MARC 21, toinen pilotti mahd. Kokkola (Libra-kirjasto eli MARC 21)

Yleisten kirjastojen projektiryhmä

- *Kirjastojen edustajat:*
- Sami Lainetoja, kirjastovirkailija Oulun kaupunginkirjastosta (sami.lainetoja@ouka.fi)
- Seija Laitinen-Kuisma, kirjastotoimen apulaisjohtaja Jyväskylän kaupunginkirjastosta (seija.laitinen-kuisma@jkl.fi)
- Yrjö Lindegren, suunnittelija Helsingin kaupunginkirjastosta (yrjo.lindegren@hel.fi)
- Erkki Lounasvuori, johtava suunnittelija Yleisten kirjastojen keskuskirjastosta (erkki.lounasvuori@hel.fi)
- Petri Tonteri, verkkopäällikkö Tampereen kaupunginkirjastosta (petri.tonteri@tampere.fi)

Yleisten kirjastojen projektiryhmä

- *Kansalliskirjaston edustajat:*
- Minttu Hurme, Kirjastoverkkopalvelut, Tietojärjestelmät
- Ulla Ikäheimo, Kirjastoverkkopalvelut, Tietovarannot
- Katri Kananen, Tutkimuskirjastopalvelut, Fennica
- Terhi Mikkola, Kirjastoverkkopalvelut, Tietovarannot, *sihteeri*
- Nina Hyvönen, Kirjastoverkkopalvelut, Tietovarannot

Yleisten kirjastojen projektiryhmä

- Ensimmäinen kokous pidetty
- Seuraava kokous joulukuussa
- ”Standardisalkku” eli kuvailijan työkalupakki:

<https://wiki.helsinki.fi/display/Metiva/Kirjastojen+yhteinen+metatietovaranto>

